

описі їхніх індивідуальних форм вираження, визначення відмінних рис тощо. Фахівцями з лінгвістичного дослідження мовлення здійснюється розроблення алгоритмів спеціального аналізу таких форм комунікативних повідомлень, як обіцянка, пропозиція, вимога та інших мовленнєвих актів, що базується на результатах прикладних філологічних розвідок із врахуванням тривірневого аналізу мовлення (семантичного, синтаксичного і прагматичного). Звертаємо увагу, що реалізація поняттєвого змісту лексем, словосполучень, фраз досягає свого вичерпного інтерпретування лише у контексті як окремого вислову, так і діалогу (повідомлення) загалом.

Отже, вивчення теоретичного підґрунтя комунікативної організації мовленнєвих повідомлень з ілюкцією обіцянки є актуальною задачею лінгвістики, оскільки

речення як одиниця мовної системи розкриває повністю своє значення лише у певному дискурсі, у мовленнєвому потоці повідомлень різної форми вираження, до того ж комунікативна функція мови реалізується через висловлення конкретної ілюктивної мети.

Список використаних джерел

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Академія, 2004. 344 с.
2. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. Москва : Рефл-бук, 2001. 656 с.
3. Врабель Т. Т. Словотворча прагматика у сучасній англійській мові : дис. ... канд. філол. наук. Ужгород, 2005. 241 с.
4. Рогоза А. П. Ілюктивний мовленнєвий акт як мінімальна одиниця мовленнєвого спілкування. URL: <http://www.kamts1.kpi.ua/ru/node/1104> (дата звернення: 23.12.2020).

Е. Є. Колесов,

кандидат історичних наук, старший судовий експерт Донецького НДЕКЦ МВС України,

м. Маріуполь, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7682-890X>, e-mail: mailndnekc@ukr.net

ЕТАПИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК СТУПІНЬ ДОСТОВІРНОСТІ ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТА

Анотація. Розглянуто автоматизацію (алгоритмізацію) процесів судового експерта під час виконання судових експертиз, а також поетапні кроки вирішення задач, пов'язаних із виконанням будівельно-технічних експертиз.

Ключові слова: автоматизована система, будівельно-технічна експертиза, висновок експерта.

Abstract. The automating (algorithmization) of forensic expert's processes during forensic examinations is considered, as well as progressive steps for solving tasks related to forensic building-technical expertise.

Keywords: automated system, forensic building-technical expertise, expert conclusion.

Аннотация. Рассмотрена автоматизация (алгоритмизация) процессов судебного эксперта при исполнении судебных экспертиз, а также поэтапные шаги решения задач, связанных с выполнением строительно-технических экспертиз.

Ключевые слова: автоматизированная система, строительно-техническая экспертиза, заключение эксперта.

Розвиток судової будівельно-технічної експертизи поряд з організацією інформаційного забезпечення передбачає створення автоматизованих систем вирішення типових експертних завдань, адаптацію та використання вже існуючих систем, розроблених і впроваджених в практику (дослідні, проектні та інші розробки у позасудовій сфері).

У судовій будівельно-технічній експертизі, як і в інших видах досліджень, достовірність висновку експерта визначена, перш за все, науковою обґрунтованістю методів і методик, якими користується експерт та рівнем його спеціальних знань.

Автоматизація судової експертизи має на меті підвищення наукової достовірності експертного висновку, озброєння експерта сучасними методами дослідження, досягнення організаційної досконалості експертного

дослідження (скорочення термінів експертного дослідження, підвищення коефіцієнта продуктивності експерта, звільнення експертів від рутинної роботи та ін.).

Застосування експертом електронно обчислювальних машин (далі — ЕОМ) не тільки підвищує наукову достовірність його висновку, а й зміцнює довіру суду, слідчих органів та решти учасників судочинства до висновків експерта.

У судової будівельно-технічної експертизи існує безліч завдань, рішення яких доцільно здійснювати із застосуванням комп'ютерної техніки. Проте з цілком зрозумілих причин автоматизацію в цій експертизі доцільно було почати з найбільш поширених видів експертного дослідження, що проводять під час вирішення завдань, пов'язаних із розділом нерухомості житлової сфери між співвласниками під час розглядання судами спорів про право власності.

Автоматизація дає змогу підвищити ступінь достовірності висновку експерта. Це обумовлено, по-перше, тим, що під час автоматизації методи експертного дослідження формалізують (алгоритмізують), що дає змогу глибше їх вивчити, перетворюючи процес дослідження в послідовний і суворо регламентований покроковий порядок дій. Це призводить до підвищення дисципліни дослідження та ліквідації різних логічних і змістовних пропусків в експертному аналізованні. По-друге, автоматизувавши процес, багаторозрахункові операції проводитиме машина, що майже виключає помилки, які спостерігаються під час користування ручних методів.

Проблема складання однотипного тексту експертних досліджень у діалоговому режимі програми з використанням комп'ютерного забезпечення успішно була б вирішена в багатьох видах експертиз.

Рішення задач, пов'язаних із реальним розділом будівель (житлових будинків, квартир, дач та ін.) за допомогою ЕОМ можна умовно поділити на такі етапи.

1. З'ясування експертного завдання, ознайомлення з наданими матеріалами справи (документами), що належать до предмета експертизи (поверхові плани спірних будівель, паспорта територіальних бюро технічної інвентаризації, довідки про величину часток співвласників у праві власності на будівлі та ін.); умови розділу будівель, що задані судом (наприклад, необхідність врахування сформованого порядку користування); можливі обмеження, враховувати які необхідно під час розроблення варіантів розділу (наприклад, дані про конструктивні особливості будови, наявність яких скорочує кількість можливих варіантів розділу).
2. Натурні дослідження спірної будови, проведення необхідних вимірювань та фіксація результатів.
3. У певному масштабі на основі даних, отриманих під час натурних досліджень, експерт (в автоматизованому режимі) відтворює план будови, що підлягає розподілу.
4. За методикою, що існує, у табличній формі визначають вартість кожної будови або домоволодіння загалом.
5. На основі методичних положень встановлюють натуральне та вартісне вираження ідеальних часток

співвласників у праві власності на нерухомість. З урахуванням умов, заданих судом, експерт визначає лінію розділу домоволодіння, номенклатуру, обсяг і вартість робіт і матеріалів, необхідних для переобладнання будівлі відповідно до розробленого варіанту розділу.

6. В автоматизованому режимі проводять необхідні розрахунки, систематизовані результати яких подають у табличній формі. Ці результати є даними про величини часток співвласників у праві власності на нерухомість в натуральному і вартісному вираженні, відповідних варіантів розділу спірного домоволодіння; про вартість частин основної будівлі, будівель господарського та побутового призначення, що пропонують до виділення сторонам, які сперечаються, та ін. Якщо суд приймає представлений експертом варіант розділу, то ці дані є основою для рішення суду у цій справі.

Отже, застосування автоматизованих комплексів і систем дає змогу підвищити рівень організації експертного дослідження, створює умови для звільнення експерта-будівельника від виконання значної кількості рутинних операцій, пов'язаних із розрахунками, проведенням графічних побудов, а також зосередитися на творчому боці експертизи.

М. Л. Комісаров,

кандидат юридичних наук, доцент Донецького юридичного інституту МВС України, м. Кривий Ріг, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6828-7974>, e-mail: bullpap45@gmail.com

Н. О. Комісарова,

кандидат юридичних наук, доцент Донецького юридичного інституту МВС України, м. Кривий Ріг, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6895-6891>, e-mail: nkomssarova@gmail.com

С. М. Шкрюба,

завідувач сектору Закарпатського НДЕКЦ МВС України, м. Ужгород, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0190-3610>, e-mail: shkruba@gmail.com

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕЧАТОК ТА ШТАМПІВ

Анотація. У статті розглянуто актуальні питання дослідження та виготовлення печаток і штампів. Проаналізовано законодавче поле України щодо дозволів і заборон використання та виготовлення печаток і штампів, запропоновано шляхи щодо упорядкування процесу виготовлення та обігу печаток і штампів в Україні.

Ключові слова: печатки, штампи, криміналістичне дослідження, судова експертиза.

Abstract. The article aims to consider topical issues of investigation and production of stamps and seals. Legislative field of Ukraine concerning permits and prohibitions of use and production of seals and stamps is analyzed, the ways of streamlining the process of production and circulation of seals and stamps in Ukraine are offered.

Keywords: seals, stamps, criminalistic investigation, forensic examination.

Аннотация. В статье рассмотрены актуальные вопросы исследования и изготовления печатей и штампов. Проанализировано законодательное поле Украины относительно разрешений и запретов использования и изготовления печатей и штампов, предложены пути по

упорядочению процесса изготовления и оборота печатей и штампов в Украине.

Ключевые слова: печати, штампы, криминалистическое исследование, судебная экспертиза.

Печатки та штампи вже давно стали невід'ємною частиною сучасного документообігу, виконуючи функцію убезпечення і підтвердження достовірності наявної в документах інформації. З огляду на юридичну значущість та кількість документів (відповідно й печаток і штампів на них) до загального документообігу нерідко потрапляють фальсифіковані документи, що стають об'єктами криміналістичних досліджень, кількість яких останнім часом є доволі сталою. Однією з причин такої стабільності є значне спрощення як юридичної процедури, так і технічного процесу виготовлення печаток і штампів, чим часто користуються правопорушники.

Українське законодавче поле щодо цього питання є доволі поляризованим. З одного боку, від 21 лютого 2011 р. скасовано видачу дозволів на виготовлення печаток і штампів дозвільною системою МВС [1]. З іншого, зберігається кримінальна відповідальність